

22.11.2019

Puolustusvaliokunta
PuVE 26 2019 vp, EU-keskustelu lyijyammuksista

Euroopan kemikaaliviraston (ECHA) valmisteleva lyijyn käyttökielto ampumatarvikkeissa

LYIJYN KÄYTTÖKIELTO AMPUMATARVIKKEISSA – VAIKUTUKSET VIRANOMAISTOIMINTAAN

Nammo Lapua Oy haluaa saattaa Puolustusvaliokunnan tietoon seuraavat lyijyn käyttökiellon vaikutukset Puolustusvoimien toimintaan. Nammo Lapua Oy on myös saanut Puolustusvoimien logistiikkalaitokselta lausunnon kiellon vaikutuksista. Lausunto on luottamuksellinen (viranomaiskäyttö ST IV).

Lähtötilanne

EU komissio on antanut kesällä 2019 ECHA:lle tehtäväksi valmistella lyijyn EU-laajuiset käyttörajoitukset metsästyksessä ja urheiluammunnassa. Tämä käsittää sekä hauli- että luotipatruunat ja myös ampumaradat. Viranomaiskäyttö on rajattu rajoituksen ulkopuolelle, mutta käytännössä kiellon vaikutukset kohdistuisivat voimakkaasti myös viranomaisten toimintaan nykyisen kaltaisten ampumatarvikkeiden valmistuksen ja saatavuuden vähentyessä olennaisesti tai jopa loppuessa kokonaan.

Korvaavat materiaalit lyijylle urheiluammunnassa

Urheiluammunnan, reserviläistoiminnan ja metsästysharjoittelun osalta ei ole todellisia vaihtoehtoja lyijylle sen enempää kivääri- kuin pistoolipatruunoissakaan. Lisäksi mahdolliset korvaavat materiaalit ovat huomattavasti kalliimpia raaka-ainehinnaltaan ja valmistuskustannuksiltaan. Laukausmäärät ovat suuria ampumaurheilussa ja -harjoittelussa, joten kustannusvaikutus on suuri. Kielto olisi käytännössä kuolinisku ampumaurheilulle (ml. olympialajit ja ampumahiihto) ja useimmille patruunatehtaille, jotka valmistavat sekä siviili- että viranomaispatruunoita.

Vaikutus viranomaisten toimintaan (Poliisi, Puolustusvoimat, Rajavartiolaitos, Tulli)

Valtaosa EU:n sisällä toimivista patruunatehtaista on yksityisiä tehtaita (esim. Lapua, RUAG, MEN, Sellier & Bellot, Fiocchi), joissa valmistetaan sekä siviili- että viranomais tuotteita samoilla tuotantolinjoilla. Siviilituotannon ajaminen alas aiheuttaisi kriisiajan kapasiteetin romahtamisen, kun kriisitilanteessa siviililinjoja ei enää voitaisi ottaa viranomais tuotantoon. Myöskään ammattitaitoista työvoimaa ei olisi enää käytettävissä. Tämä heikentäisi olennaisesti EU:n jäsenvaltioiden puolustuskykyä. Edellä mainituilla patruunatehtailla siviilituotannon osuus on 70–90 %, joten tehtaot eivät olisi enää elinkelpoisia lyijyn käyttökiellon jälkeen. Kiinteät kustannukset nousisivat sietämättömän korkeiksi jäljelle jäävälle tuotantomäärälle.

Vaikka viranomaiskäyttö on rajattu rajoitusten ulkopuolelle, olisi kiellolla silti merkittäviä vaikutuksia Suomen Puolustusvoimien ja muiden viranomaisten materiaalin saantiin ja hintaan EU:n sisällä. Tämä kohdistuu sekä varsinaiseen viranomais toimintaan että harjoitteluun. Jos lyijyn käyttö kielletään ampumaradoilla sotilaiden ja etenkin reserviläisten harjoittelumahdollisuudet heikkenevät merkittävästi. Harjoitteluhan tapahtuu paitsi viranomaisten omilla radoilla, myös paljolti yleisillä ampumaradoilla.

Raimo Helasmäki

Toimitusjohtaja

Nammo Lapua Oy

raimo.helasmaki@nammo.com

p. 050-311 1070

Pekka Lintula

Teknologiajohtaja

Nammo Lapua Oy

pekka.lintula@nammo.com

p. 050-577 8801